

I-a Jaro - N° 10

Septembro 1942

HISTORIO PRI LA EKSTO, KRESKO DO KAJ FLORADO DE NIA ESPERANTO-GRUPO
"PACO KAJ JUSTECO".

6-a daŭrigo.

Jaro 1941 : - daŭrigo de nia aktiveco kaj laborado malgraŭ la okupado.

Kiel rapidege forflugas la tempo. Jam nian jarkvinan ekston ni eniris Eble por memorigi tium fakton la estraro decidis ke ekde nun ni ĉiunome (ĉiam la lasta dimanĉo) havus amuzan grupvesperon. Post laboro, riposo kaj streĉigo, estu kaj restu nia devizo.

Parolado pri Portugalujo de nia sekretario plenigis programon de unu el niaj unuaj semajnaj kunvenoj de la nova jaro. Ni jam plurfoje spertis dum nia ekzistado pri la taŭgeco de la proverbo: "Komenco bona, labore duona". Kaj la estraro intencis malgraŭ la okupado de nia teritorio vigle daŭrigi la laboradon kiel kutime dum normalaj cirkonstancoj. Kun plej diversaj programpunktoj ni daŭrigis la agadon. Tamen la estraro ne kontentigis pri la manko de interes de la plej granda nombro de la gemembroj kiun nur tre malregule ĉeestis la kunvenojn. Āu ĉu la kaŭzo estis la timo pro la malhelo kaj ŝirmepafado kontraŭ malamikaj flugmaŝinoj anstataŭ manko de interes? Dum monato Marto ni feliĉe povis sciigi al niaj gemembroj la reaperadon de kelkaj E°-revuoj kiel i.a. la konata "La Praktiko". Fine de la monato ni komencis per la unua fojo en nia grupo solvadon de enigmoj - i.a. krucvortenigmoj, ciferenigmoj, silabenigmoj k.a. - kun ĉefa cele la pliriligo de la vorttrezoro ĉe niaj gemembroj. Por efektivigi tion dum ordinara semajna kunveno (kaj la duonhoro dediĉata al tiu programpunkto ne tiu forlasis la semajnan labormetodon depost) ni konsentu ke niaj gemembroj jam ne plu estas t.n. "eternaj komencantoj".

Meze de Majo atingis nin la sciigo pri la malpermeso en Nederlando de la agado por ĉiuj societoj kun internacia tendenco. Nia kara novado per tio ricevis teruran baton ĉar Hollandio iĝis (post germanizado de Aŭstrio) la "Verda Paradizo".

Kun la soneraj tagoj la estraro denove organizis grupekskursojn. Ni men- ciu i.a. la vizitado al la labirinto de Lopem al kiuj niaj gemembroj grandnombre partoprenis. Plej frapanta afero dum Junio estis la intensa por E°-propagando farita de niaj junaj kamaradoj Gr. Martens kaj E. Debaets en ilia lernejo. Ni cetere baldaŭ spertis la belegajn rezultatojn.

Agrablan memorigajon ĉe la gepartoprenintoj postrestos de iliaj fari-taj ekskursoj (2-foje) al Hertsberge kie ni vizitis malnovan membrinon.

La 22-a de Junio iĝis neforgebla tago en nia ekskursa programo. Tiam 22 gemembroj partoprenis al la 120-Km. longa bicikladveturado iri kaj revene al la grandega lago de Overmeire-Donk apud Wetteren. Mortlacaj kaj sunbrunitaj - estis kvazaŭ tropika temperaturo je tiu fama tago - ni hejmali venis je vesperigo kontentegaj de nia vojago.

Julio ankaŭ memoras nin interesegan fakton sed de tuta alia speco: pro la zorgoj de la sekretario ni pendigis en nia ejo grandan kadron kun riĉa aro da fotoj el la plej rimarkindaj okazintagoj de nia grupeksistado.

Sajnis verdire kvazaŭ ĉiu monato la estraro zorgus pri io eksterordina aǔ almenaǔ speciala. Aŭgusto prizorgis la gemembroj boatekskurseton sur la belegaj brugaj kanaleteoj kaj Septembro piedekskursegon al mezepoka urbo Damme/tra la kamparaj vojetoj. Du nekutimaj ekskursoj kiuj tam n pla-ĉegis al ĉiuj.

Kun la komenco de la vintra agado kelkaj membroj vigle laboradis al ne-pre necesegaj planoj celante reorganizaĵo de grupaferoj ĉiuspecaj i.a. la bibliotekservo. S-anor Norro en tiu laboro forkaptis la plej grandan parton. La estraro disdonis al ĉiuj gemembroj librolistojn (prezidanto kaj sekretario metis ilian E°-biblioteko je la dispono de la grupo) el kiuj ili kapablis elekti la dezirindan legaĵon. Tial ili havis je ilia dispono pli ol 150 verkoj (i.a. ĉefverkoj de la mondliteraturo) kaj proksimume 50 revuoj kaj trezoro de E°-dokumentaro. Plie ni ankaŭ ekstarigis ŝukklubeton, literaturklubeton kaj projektis ankoraǔ aliajn por la estonteco. Kompreneble ĉiuj tiuj klubetoj estas kaj restas subsekcioj de nia E°-grupo "Paco kaj Justeco" kaj oni ilin nur starigis celante teni tiamaniere geomatorojn de tiuj diversaj ludoj kaj sportoj en nia propra rondo.

(daŭrigota kaj finota - skribis por la revuo:
ISERENTANT ROGER)

De ideologische uitbouw van onze E°-beweging (2de vervolg)

Heeft de wereld nood daarvan? Dat zou ik gelooven! Dat zal wel iedereen beamen. Het is noodig om de verhouding te regelen tusschen de mensen die elkander dicht by zyn (hetgeen door de "I.E." niet uitgesloten wordt), en het is noodig om de wereldvrede dichter by ons te brengen. De wereldvrede die toch steeds een na te streven ideaal blyft Natuurlyk met inachtneming van de rechten van ieder volk, dat spreekt vanzelf. Trouwens het nationalisme moet niet bevreesd zyn van een internationalisme of van een wereldvrede die als moreele basis de "Int. Ideo" van Esperanto zou hebben. Wy maken hier een onderscheid tusschen nationalisme en imperialisme. Menschen, volkeren die elkander meer dan

waardeeren, mekaar liefhebben, stemmen er niet alleen in toe dat de anderen hun rechten verkrygen, maar hebben het vurig verlangen daartoe. In die zin is de bewering der Katholieken waar, nml. dat de "Pax Christi in regno Christi": de vrede van Christus in het ryk van Christus, veel hechter is dan de vrede die de wereld ons kan bieden. Omdat het ryk van Christus een ryk is niet zoozeer van rechtvaardigheid, doch een ryk van liefde. Dit deel van de christelyke zedenleer, het byzonderste, hebben wy overgenomen en het is by ons de "Int. Ideo". (Zie vooral de uitspraak van Prof. Dr. Fr. Erdey in "Esperanto" v. I2-6-38. Ware nationalisten zyn niet alleen nationalisten voor hun eigen volk, doch voor alle volkeren. Het druischt niet in tegen het nationalisme, wel in tegendeel, dat woord van Rabindranath Tagore: "Ik ben bereid myn land te dienen, doch myn aanbidding gaat alleenlyk naar het Recht dat veel grooter is dan myn land."

Onze ideologie heeft een voordeel en een nadeel. Onze ideologie is niet gebonden aan een tyd en aan een plaats; het is er eene van alietiden en alle volkeren. Die nood doet zich gelden altyd en overal. Een nadeel is het dat de nood aan onze ideologie niet goed concreet voor te stellen is. Juist omdat het vooral internationaal is. Dit zal wel de reden zyn waarom betrekkelijk weinig vurig strydende idealisten by ons springen en waarom wy nog geen indrukwekkende jeugdbeweging hebben. De menschelyke geest is gebonden aan het concreete. Men kan gemakkelyk begrijpen dat massa's konden opgezwept worden voor bv. het communis-tisch ideaal. De grauwe ellende der arbeidersklasse heeft tientallen jaren tastbaar om ons gestaan. Men kan zich eveneens goed voorstellen dat de bloem van onze studeerende jeugd zich destyds geestdriftig aan de Vlaamsche Beweging heeft overgegeven. De verbastering en de vernedering van onze taal, onze cultuur, van dit afgescheurde deel van ons volk hebben wy 110 jaar moeten verduren. Byna dagelyks werden wy gehoond, kregen gy kaakslagen; Maar waar voelt gy, waar ziet gy de schrynende nood aan onze ideologie? Nood die er nocht ns is! Daarvoor moet men reeds ruim kunnen zien en overzichtelijk denken. Aan Dr. Zamenhof is het gegeven geweest in zyn jeugd die nood aan te voelen; in zyn geboortestad Byalistok waar menschen van verschillende nationaliteiten samenwoonden, mekaar niet verstanden en mekaar dan ook hatelyk bejegenden. Lees zyn befaamden brief: "Pri la devono de Esperanto" verschenen o.a. in de "Lingvaj Respondoj" en in Dr. E. Privat's "Historio de la lingvo Esperanto" deel I, hoofdstuk 3. Zie ook: tweede deel, hoofdstuk 2 van: "Vivo de Zamenhof" van den zelfden schryver.

Tot welke soort beweging is onze beweging te rekenen? Ongetwyfeld tot de vredesbewegingen. Maar hier moeten wy nog een onderscheid maken. Onze beweging is niet een pacifistische beweging t.t.z. niet een beweging die een bepaald sociaal, politiek, economisch of ander stelsel propageert, waarlangs gy de wereldvrede zullen bereiken. Toch is onze beweging een vredesbeweging in dien zin dat wy aan de wereld geven de eerste vereischte - niet de byzondere, doch de eerste d.w.z. de vereischte waarmee men moet beginnen, de vereischte waarop verder kan voortgebouwd worden - om de wereldvrede te bereiken; nml. de technische mogelykheid elkaar te verstaan en de genegenheid tot elkaar.

(wordt vervolgd en einde) Drs. F. Roose.

X X X X X X X X X X X X X

PSYCHOLOGISCHE OPMERKINGEN III.

Wanneer de natuur van een mensch hem dryft naar bep alte objecten (iets willen bezitten, van iets willen genieten, enz....) en dat deze mensch door gillerhande overwegingen (o.a. van moreelen aard) deze streving wil wederstreven, niet daarop ingaan, wil verdringen, dan leeft meestal deze drang niettemin voort in hem en gaat daar voort in hem werken, en dijkwyls, meestal onbewust, zal deze drang zich langs een andere kant weer uiten.

Vb.: De vrouw is een wezen dat in 't algemeen sterk aange trokken wordt door de schoonheid, vooral door de menschelyke schoonheid. Er is echter een kategorie vrouwen (nml. de geestelyke zusters) die in menschelyke schoonheid iets onverzoensbaars zien met het betrachten van het hiernamaals, het betrachten van het volmaaktheidsideaal, met het mispryzen (of beter: niet het naar juiste waarde schatten) van alles wat der wereld is. Daaron kunnen sy niet horen dat hun onderhoorigen (leerlingen enz....) overtuigd de schoonheid van elkaar roemen. Doch zy zelf vinden geen woorden genoeg of bvb. de schoonheid (ja, ook de lichamelyke, althans in hun verbeelding) van de Heilige Moeder God's te roemen, of van andere personen die zy actien boven het gewone menschelyke uit te gaen. Bvb.: koningin Astrid. (Is er in dit laatste geval geen tegenspraak met hun houding). Hier zien wij dat de drang naar schoonheid, alhoewel teruggedrongen, voortleeft en zich langs een anderen kant manifesteert.

De grootste drang in de vrouw is de liefde. Wil men die kolossale kracht in de vrouw meten dan moet men best zien wat de geestelyke zusters in de hospitalen kunnen presteeren. De liefde tot een man hebben zy zich meestal vrywillig ontzegd. Langs die andere kant komt die liefde tot vollen bloei.

In algemeene regel mete men de kracht van de vrouwelyke liefde niet by de gehuwde vrouw. Want er kan daar baatzucht zyn die aanzet, en meestal is er de belooning die voor hen natuurlyk een sterkte is. Terwyl de geestelyke zusters op geen belooning rekenen, tenzy de hemelsche, hetgeen toch heel ver af is en heel abstract (misschien is het voor sommigen onder hen toch niet zoo ver af - psychologisch - en toch niet zoo abstract?) In elk geval, wat er ook van zy, de belooning die de gehuwde vrouw krygt is zeer concreet.

(Drs. F. Roose)

&&&&&&&&&&&

ATENTU ! ATENTU ! VORTO DE VIA PREZIDANTO :

Ni ĝojas kaj fieras pri bonfarto de nia grupo. Prubo de tio estas ke ni kapablos eldoni revuon por la gemembroj. Tiu bonfarto tamen povus iam montrigi Ŝajna bonfarto. Cu vi scias ke la eldonado kaj plenigado de la revuo spogas sur ekzakte kaj entute tri personoj? estas tute escepta okazo se iam iu alia ensendas ion. Tiu apatio kaj Ŝajna neintereso viaflanka montrigas sur la generala vivo de nia grupo. Neniu montras iniciativen. Sed eĉ fion ni ne postulas. Ni nur demandas reagon al tio kion ni faras por vi. Sed ni ne vidas viajn reagojn. Mi parolis pri Ŝajna neintereso. Efektive ĝi estas nur Ŝajna. Mi tre bone scias ke multaj interesas sin al la revuo kaj avide legas ĝin. Sed kial vi ne iomete kunlaboras? *Cu neniu el vi povas ion verki? Junecrememoror? rakontadon? ktp.? Kial almenigǔ vi ne sciigas al ni viajn dezorojn, vian bontrovon, viajn ideojn pri nia revuo speciale kaj pri revuoj generale? Oni demandis tion al vi sur tiuj ĉi paĝoj. Mi faris multajn demandojn persone. Nur du ensendis. Kial? Tia apatio estas mal-kuragiĝa. Ĝi povas kaŭzi malemon kaj malsatiĝon por plue labori. Post ĉiuj "studadanguloj" mi nur unu fojon ĝis nun demandis la ensendon de ekzerco. Nur du respondeojn mi ricevis. Ili estis kompreneble de la aliaj verkistoj de la revuo. Kial? Mi tamen scias ke kelkaj komencis. Sed ili ne finis kaj neglektis ensendi la faritan parton. Kial ???

Kio okazus se pro iu cirkonstanco la kelkaj tro malmultaj laborantoj malaperus el nia rondo?

TIAL NI IGU LA SAJNAN BONFARTON REALA BONFARTO! Cu tiu-ĉi alvoko estos la lasta kaj sufici?

% % % % % % % %

&&& - D E Z E T Y D - &&& : "Deze tyd....heet zyn wezen niet verscheuring?" Zoo schreide roeds de grote socialistische dichteres Henriette Van der Schalck. Hoeveel meer is dit woord niet toepasselyk op onzen huidigen tyd?! Wy beleven werkelijk een omverwerpen van alle waarden. Er wordt schoonschip gemaakt met alles wat maar in schijn waarde bezat. Met brutaliteit wordt de vraag gesteld naar de werkelijke waarde van al het ons geboden. Vooral in de werenschapswereld en in de ideënwereld voltrekt zich een revolutie.

En wy zien den cenen na den anderen zich werpen in een der kampen veel meer in en uit hartstocht dan na inzicht; veel meer temperamenteel bepaald dan geesteswetenschappelyk verantwoord. Dat moet ons eigenlyk niet verwonderen. Van zoohaast een bepsald probleem en zyn oplossing meer dan het verstand alleen aangaat, doch tevens richtingtoonend is voor de gedraging, de houding, het geloof, het lever van een mensch, vanaf dit oogenblik is niet het verstand alleen rechter en beoordeeler in die zaak, doch de heele mensch met al zyn aspiraties, strevingen, gebrekigheden. Doch het verschil is, dat dit nu op een duizelingwekkende manier geschiedt. Daarom is vooral de jeugd te beklagen. De jeugd die niet sterk staat. En de jeugd die niet toevertrouwd is aan soliede, degelyke leiders. Die jeugd zal daaraan ten onderen gaan. Wy zien dan ook ten allen kante het scepticisme en het ongelooft en de gevolgen daarvan, toenemen. Het is om zich af te vragen of er dan geen waarheid meer is? en geen zekerheden? Toch zyn er! eeuwige! altijdblyvende! Voor alle tyden en voor alle menschen. En er zyn er die heel speciaal op onzen tyd van toepassing zyn. Ze U allen mededeelen p st hier niet. Wellicht hebben wy zelf ze nog niet alle gevonden. Doch ziehier enkele zekerheden die onze actie aangaan en die onze werken moeten leiden. Na den huidigen chaos zal er weer een behoefts zyn aan internationale betrekkingen. Er bestaat een goed internationalisme ook, zooals er ongelukkiglyk een slecht internationalisme bestond en nog bestaat. Esperanto is een factor van beschaving en zal als dusdanig nooit tegengehouden kunnen worden omdat men nu eenmaal de beschaving niet tegenhoudt. Het feit dat het langzaam vooruitgaat pleit maar in het voordeel van Esperanto. Wat langzaam en zeker gaat is werk van duur. Voor wie historisch inzicht heeft en voor wie historisch kan denken, lydt dat geen twyfel.

En de "Interna Ideo" van Esperanto? Zeker is dat veel onheil voortkomt uit misverstand en onverstand. Zeker is dat veel mensen onder alle volkeren over heel de wereld verspreid, vurig wenschen met mekaar in betrekking te komen om mekaar te leeren kennen, begrijpen, beminnen. Het Esperanto biedt hen het technisch middel daartoe. De Interna ideo zal hen aangrijpen en daaruit zal een geest stralen en een houding voortvloeien. En marrate de "zaak" vordert zal dat zyn invloed doen gelden. En er zal geen plaats zyn voor verdrukking van den een door den anderen noch van mispryzen van den een door den anderen.

Welnu dan, staat dan vast in dat geloof. Drag deze zekerheden, die in U een licht moeten worden, overal rond. En weest standvastig. Want ook dit is iets. Blyft standvastig! Dat over U niet het Bybelsche woord bewarheid worde: "Onzalig is hy die den mensch tot zyn steun neemt". Maar dat gy van U in wahrheid moogt getuigen zooals Willem van Oranje "Standvastig is gebleven myn hart in tegenspoed". Wellicht zyn er die opzien naar U; wellicht zyn er die rekenen op U. Dat ten lange laatste gy zyn moogt zooals die vrouw voor wie Frederik Van Eeden dichtte:

"Zy 't menschenlot al ongewis;
"Ik heb haer die hier bezongen is,
"- die my nooit zal begeven -
"een kerk van blank albast gewyd:
"een wonder van standvastigheid
"in 't onstandvastig leven."

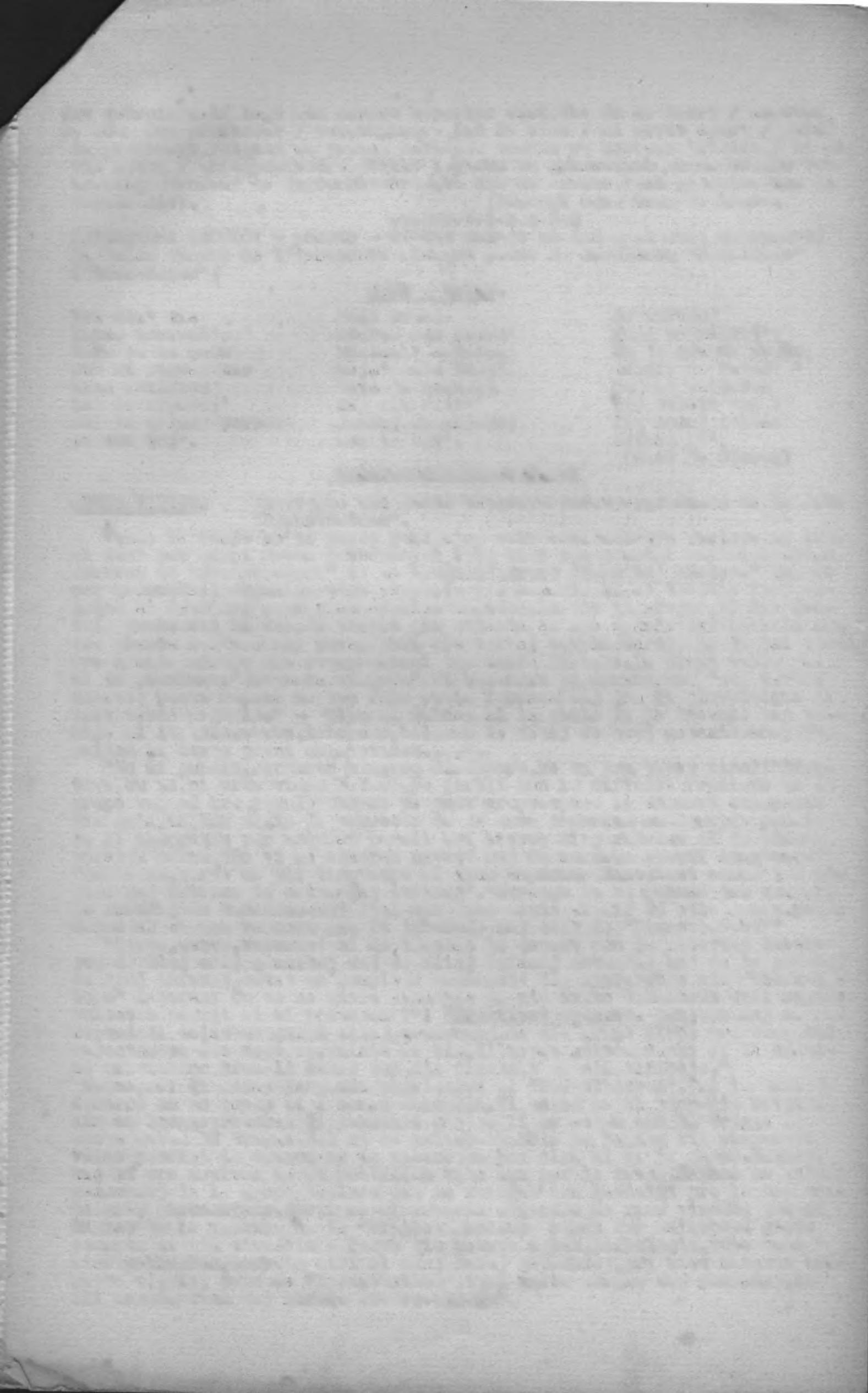
(R.A.N.D.I.)

SSSSSSSSSSSSSSSSSSSS

FAGO DE LA SERIOZA LABORO: - studadangueto -

Een zeer veelvuldig gebruik in het Esperanto is: zinsbepalingen die dy gewoonlyk met een omschryving weergeven (t.t.z. voluit en met een voorzetsel) in één woord in den adverbiumvorm neer te schryven. Vb.: volgens de legende / bouwde St. Eloci / deze kerk. Men kan deze zin woord voor woord vertalen: Laù la legendo / Sta Elegio konstruis / tiun pregejon. Zeer dikwijls echter laat men het bepalend lidwoord weg. Men voegt het voorzetsel danen aan het zelfstandig naamwoord en men zet alles in den adverbiumvorm: Laùlegende / Sta Eligio konstruis / tiun pregejon. Ander vb.: Om het halfuur / klept de klok. = Dum(of) je(of) post ĉiu duona horo(of: duonhoro) sonorilo sonoras. Of verkort: ĉiu duonhore... Hier is het voorzetsel weggevallen omdat het evenals "horo" een tydwoord is.

Pemerk wel: onze nederlandsche woorden: dagelyksch, wekelyksch, maandelyksch, jaارlyksch zyn eveneens verkortingen van: "om de maand, om het jaar, enz." (diu monate, diu tage, diu jare, diu senajne, diu minute, enz.). Doch dit principe is in het Nederlandsch niet zoo ver doorgedreven als in het Esperanto, waar men op dezelfde manier zeer veel bepalingen verkort.

"Kun plezuro, sinjoro direktoro, ni sciigos tion kaj esperevle ni havos hal-dar en la grupo kelkajn festojn. Eble vi nem... sed ĉu mi povas sci iki ĵi estas viaj planoj por la plej proksima estonto?"

"Zorgi pri la nutraĵproblemo kiu staras ankaŭ por ĉiuj de niaj gesanggrupoj. Sed jen, venu kaj vidu" Direktoro B.Verleye kondukis min al ĝambro. "Jen estas la salono kie ni metos la nutraĵojn kiuj envenos por niaj ĝemembroj". Ankoraŭ nenio estis en ĝi sed ni povas certigi vin, kiaj gelegintoj ke ĝi estas bela ĝambro, en bona ordo, tre pura, kie la veroj boro konservigas. Pasante tra la longa halo mi enpuisis pordon de la alia ĝambro pensante ke mi eble devas trairigardi ĉiujn ejojn, kaj jen mi vidis buteron tritikon kaj sapon en granda kvanto kaj eĉ kelkajn ŝinkojn: "Ha, sendu ĉiujn estas de el la tempo kiam vi ankoraŭ oficias en la provizunoficejo?", Sed mi vidis ke nek min trovo nek rimarko placis al li. Li volis tuj min forelduki. Tamen mi riskis le demandon: "Por kiuj estas tiuj ĉi ajoj?" - "Por mi - 'Ho... ha... jes...'.

Je tiu momento mi vidis la leterportiston kiu eniris kun paketo de letero ĵoj kaj ankaŭ estis envenintaj kelkaj samideanoj sendube por pripaoli aferojn de "Dienstbetoon", por organizi novajn planojn ĉi alporti la rezultaton de laboro. Mi do jugis oportuna foriri. Ni tre dankis samideanen B. Verleye pro lia afableco kaj foriris kun malpeza kero ĉar la materialoj forgoj por ni ne plu ekzistas. Ni havas "Dienstbetoon" kaj ĝin gvidanto estas B. Verleye.

8 8 8 8 8 8

(R.A.N.D.I.)

KIEL ONI GIN ESPRIMAS EN ESPERANTO?

- Sendi iun de Poncio al Pilato (Van het kistje naar den muur zenden)
- Vidi kien kuras la leporo (De kat uit den boom lyken)
- Vivo en akordo kiel peto kaj nordo (Als kat en hond leven)
- Pigi dolarojn ne vidinte la verojn (Een kat in de zak koopen)
- Kiam nokto vuulas ĉiuj koloroj egalas (in 't donker zyn alle ketten groen)
- Aspekti tage sanktula kaj nokte diable (De kat in 't donker knypen)
- Freni ŝteliston kiel gardiston (De kat op het spek binden)
- Al ŝi ne mankas defendo kontrau ofendo (Zy is geen katje om zonder handschoenen aan te pikkelen)
- Kontrau neesto ne helpas protesto
- El malplene telero vane ĝerpas kulero } } (Waar niets is verliest de keizer zyn recht)

%+%+%+%+%+%+%

STATUTEN: - ten gerieve van de leden zullen we in "Mededeelingen" om de maand een deel der "Statuten" laten verschynen tot volledige publicatie derwyze dat eenieder ze grondig zou kennen en zich er d'rhalve naar richten en gedragen. Hieronder dan de "Statuten der groep":

A. DOEL :

- 1.- Te Brugge werd in 1937 een F^o-groep opgericht met naam "Paco kaj Jus-teco" aangesloten by "Flandra Ligo Esperantista" met het doel Esperanto als wereldhulptaal te verspreiden en te verdedigen.
- 2.- Deze groep staat buiten alle politieke, godsdienstige, sociale en wynaarde stakingen.

B. LIDMAATSCHAP EN BYDRAGEN :

- 1.- De bydrage voor een gewoon lid is vastgesteld op 5,-fr. inkomengeld dat aan F.L.E. overgemaakt wordt. Buiten deze bydrage om worden de kosten der vergaderingen door de aanwezige leden betaald.
- 2.- Personen die niet in de groep medewerken doch sympathie hebben voor onze werking en beweging kunnen een bydrage betalen van minstens 5,-fr. en worden dan "Steunende Leden". Deze leden genieten niet de voordeelen van de gewone leden.
- 3.- Personen die zich byzonder verdienstelyk hebben gemaakt of betoond tegenover de groep, kunnen door het Bestuur als cereleden aangenomen worden.
- 4.- Personen die buiten de stad verblijven en zich aan onze groep interesseer o.a. door regelmatige briefwisseling kunnen als "Korrespondeerde Leden" opgenomen worden.

(wordt vervolgd)

MWMWWM

MWMWLM

MWMWMWMM

MWBWM

MWMWWM

MWMWM